

Rebecka Carlsson: Tal på Miljöpartiets kongress 2012

Talare

Rebecka Carlsson
F.d. språkrör Grön Ungdom

Datum

26 maj 2012

Plats

Umeå

Omständigheter

Språkrörstal av Rebecka Carlsson, Grön Ungdom, på Miljöpartiets kongress 26 maj 2012

(Det här kan bli en pers så jag skulle gärna vilja ha en applåd innan jag börjar.)

Tack! Om ni bara visste hur tacksam jag är för ert stöd. Nu och under mitt första år som språkrör för Grön Ungdom.

Jag skall vara ärlig. Att skriva det här talet är bland det värsta jag gjort på länge. Pressen blev helt enkelt för stor. Jag har laddat sedan förra kongressen och efter ett så för jävligt år i svensk politik med tvångssteriliseringar, vapenexport till diktaturer, förslag på ungdomslöner, inhuman flyktingpolitik och en rekordökning av växthusgasutsläppen med 11 % har jag en hel del jag vill få fram. Och jag vill inspirera och bidra så att den gröna rörelsen kan fortsätta växa. Därför kom paniken krypande när talet inte ville falla på plats – hur jag än gjorde. Men efter att ha haft panik för mig själv nu i eftermiddags insåg jag att det var det jag helst av allt vill prata om – den där känslan av att inte räcka till.

För några veckor sedan var jag hemma hos mamma och pappa och vi tittade i gamla fotoalbum. Plötsligt stod jag öga mot öga med mig själv som femåring. Då bodde vi ute i Svartedalens naturreservat. På bilderna klättrar jag högt i träden, leker cirkus, lagar mjölsoppa, målar och sjunger. Jag gör roliga miner på alla bilder – den som känns skönast just då – och ser så himla glad, nöjd, envis och älskad ut.

När jag bläddrar framåt i albumet händer något. Jag och mina vänner förändras. Vi spannar oss, sminkar oss, poserar, har indragna magar. Bara av att se korten känner jag hur jobbigt det var. Hur stressade vi var. Hur mycket vi försökte leva upp till duktig flicka-idealen som drabbat så många av oss och inte bara tjejer. Hur mycket vi försökte räcka till och hur lite vi gjorde det.

Och på bilderna blir vi smalare och smalare. Jag var tio år när jag drabbades av allvarlig anorexi som höll sig kvar under hela mellanstadiet. Som tur är fick jag hjälp, för jag var så liten, men alla har inte samma tur i dagens Sverige.

Istället håller den psykiska ohälsan på att bli en folksjukdom. Mellan 5 och 10 % av alla kvinnor, flera hundra tusen och säkert många här inne drabbas av ätstörningar under sin livstid.

Självskadebeteendet ökar och de senaste åren har vi kunnat ta del av larmrapporter om hur unga tjejer med självskadebeteende är så jobbiga att behandla att de spärras in på rättspsykiatri bland yrkeskriminella, kvinnomisshandlare och pedofiler.

Och i den svenska gymnasieskolan visar hälften av alla tjejer tecken på utmattning. Hälften.

Det är inte deras fel. Men det är heller ingen annan som tar på sig ansvaret och problemet blir bara större och större för var dag som går. En del säger att vi valt hetsen, idealen och att vi får stå vårt kast men jag garanterar – anorexi, depression och självskadebeteende är inget fritt val på någon fri marknad.

Många skyller på sig själva men jag tror att jag redan då förstod att det inte var jag utan samhället och ekonomin som det var fel på. Men trots det fick det mig inte att engagera mig politiskt och försökt ändra de samhällsliga och ekonomiska strukturer som ligger bakom problemen. Jag såg helt enkelt inte den möjligheten. Jag såg nog inte hur jag skulle räcka till i politiken heller.

Mitt politiska engagemang väcktes istället via klimatfrågan precis efter studenten. Jag och min bästis Katarina åkte till Västafrika för att back-packa, andas in friheten och möta människor vi aldrig mött. När vi var i norra Mali hände det vi aldrig trodde skulle hända. Det hade blivit väpnade konflikter. En dag stod vi på en sanddyn utanför Timbuktu som är en av de sista städerna innan Sahara breder ut sig så långt ögat når. Vi stod där och bara tittade ut över Sahara och plötsligt sa vår vän Buba – Kan ni förstå att vi brukade odla mat här? Han blev tyst och sedan fortsatte han – Klimatet förändrades, allting förändrades. Det som hade hänt var att klimatförändringarna fått grundvattnet att sänka sig så mycket att maten som växer och stamrivaliteten som fanns sedan

tidigare att övergå i väpnat våld och krig. Och idag håller det på att bli krig i Mali.

Jag hade hört Al Gore, FN:s klimatpanel IPCC, miljöorganisationer och Miljöpartiet de gröna tala om att klimatet är det största hotet mot världsfreden. Där och då blev det tydligt för mig hur det är det för det syntes – och jag bestämde mig där och då för att jag skall göra vad jag kan.

Väl inne i politiken har det blivit uppenbart vilka genomgripande förändringar av hela det ekonomiska systemet som är nödvändiga – Att samtidigt som vi gör allt vi kan inom ramen för dagens system så behöver vi arbeta fram en ny slags ekonomi för att kunna ta oss hela vägen. Systemet som skapat de globala kriserna kommer inte lösa dem.

Ju mer jag arbetat med frågan desto mer uppenbart har det också blivit att dagens ekonomi inte bara är som skapad för en annan tid och en annan planet – med oändliga resurser – utan hur den inte heller är skapad för oss som vi är som människor – hur den inte är kapabel att göra oss mer välmående – utan kanske snarare motsatsen.

Faktum är att trots att ekonomin gått upp och naturen havererar till följd av det så är vi i västvärlden generellt inte mer välmående idag än vi var på 70-talet.

I en av sina essäer ställer Adam Smith frågan ”Vad är det konsumenten försöker uppnå egentligen”. Svaret han ger är ”ett liv utan skam”. Enligt honom är det det som är företagets uppgift. Att erbjuda oss en väg ut ur skammen. Ett nobelt uppdrag. Så hur går det?

På Adam Smiths tid betydde ett liv utan skam någonting annat än vad det gör idag. Ungefär en vit skjorta. Hade man det kunde man delta vid alla tillfällen med åtminstone någon slags värdighet.

I början av 00-talet betydde det någonting helt annat. En snygg bil, snygga kläder, chartersemester, en stor TV-skärm – eller som Tim Jackson sagt – prylar vi inte behöver för pengar vi inte har för att imponera på personer vi inte bryr oss om.

Men idag är det inte nog med det. För det är det som är så paradoxalt med

dagens ekonomi – att samtidigt som produkterna skapas för att tillfredsställa våra behov och våra begär så måste företagen skapa ännu mer efterfrågan, ännu mer skam än den tillfredsställer, för att vi skall fortsätta konsumera, för att vinsterna skall fortsätta öka och för att ekonomin inte skall kollapsa.

Och allra mest ekonomiskt lönsam är skammen över att vara som man är och se ut som man gör – för oss själva kan vi inte fly ifrån.

Jag antar att det var det någon smart person hade i åtanke när hen konstruerade dagens ideal – size zero – ett ideal som går ut på att man skall vara så liten så att man nästan inte finns. Och just det – samtidigt som man skall ha slät hy, ett vitt leende, vara pigg och glad mest hela tiden, omtänksam och högpresterande. Det är inte så himla lätt. Men konsumera det gör vi.

Men vem tjänar på det egentligen?

Jag vågar säga att ingen tjänar på en ekonomi som är beroende av att vi skäms för hur vi är. Där vi aldrig kan räcka till.

Det är därför jag är miljöpartist – av ekonomiska skäl – om ni så vill.

För att Miljöpartiet är det parti som har bäst ekonomisk politik – som inser att vi har en planet – att det är ekonomin som skall anpassas efter hur människor är och vill leva och inte tvärt om. Så enkelt egentligen. Som inser hur stor omställning som är önskvärd och också möjlig när man arbetar framtidsinriktat och lösningsfokuserat – och som redan idag gör ett stort arbete med att utforska och utmejsla framtidens ekonomiska politik – med välfärds mått som värderar det som är värdefullt, företag som har mycket högre ambitioner än att generera vinst till aktieägarna och en skola där du inte bara ses som en framtida arbetskraft utan som en skapande och social människa som vill och kan ta ansvar här och nu – och som förtjänar att ges alla möjligheter i världen att växa som samhällsmedborgare och människa. Som förtjänar den där känslan av att räcka till.

Det är långt kvar tills vi har alla de konkreta men jag är oerhört stolt, glad och tacksam för att Miljöpartiet har åtagit sig just det här uppdraget. Det är därför jag är miljöpartist. För att mina barn skall öppna fotoalbumet och stå öga mot öga med sig själva – precis som de är.

Tack

Taggar

2010-tal, 2012, Kvinna, Miljöpartiet, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/rebecka-carlsson-tal-pa-miljopartiets-kongress-26-maj-2012>